

Asia: VN/8871/2019

## **Lausuntopyyntö hallituksen esitysluonnoksesta eduskunnalle sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta ja maakuntien perustamista koskevaksi lainsäädännöksi**

### Taustatiedot

#### **Onko vastaaja**

kunta

#### **Vastaajatahon virallinen nimi**

Reisjärven kunta

#### **Vastauksen kirjanneen henkilön nimi ja mahdolliset yhteystiedot**

Marjut Silvast, puh. 040 3008 200, marjut.silvast@reisjarvi.fi

#### **Viranomaisille: Lausuntovastauksen käsitelleen toimielimen nimi ja käsittelypäivämäärä**

Reisjärven kunnanhallitus 21.9.2020 § 153

### Kysymyksiä uudistuksen tavoitteista

#### **1. Voidaanko esityksellä kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta? Jos ei, niin miten ehdotusta tulisi siltä osin muuttaa?**

Lakiesitys vähentää sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuussa olevia tahoja 294 kunnasta 21 sote-maakuntaan. Erityisesti pienten kuntien aseman vahvistuu. Kokonsa puolesta maakunnalla järjestäjänä on pientä kuntaa vahvemmat edellytykset palvelujen tuottamiseen. Tavoiteltavaa on saavuttaa hoitoketjujen näkökulmasta tarkoituksenmukainen ratkaisu, jossa riittävät lähipalvelut toteutuvat myös pienillä paikkakunnilla ja maakunnan reuna-alueilla.

Palvelujen yhdenvertaisuus ja saavutettavuus on silti edelleen haasteellista. Alueiden keskinäisiä eroja syntyy muun muassa välimatkoista ja kulkuyhteyksistä. Ihmisten terveys ja hyvinvointi on kokonaisuus, johon vaikuttavat monet muutkin tekijät kuin sote-palvelut. Näitä kunnan

järjestämisvastuulle jääviä muita kuntalaisen hyvinvointiin merkittävästi vaikuttavia palveluja ovat muun muassa varhaiskasvatus, perusopetus, toisen asteen koulutus, kulttuuri- ja liikuntapalvelut.

Uudistuksen jälkeenkin kunnille on turvattava riittävä rahoitus kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyössä sekä ikääntyvän väestön kotona asumisen mahdollistamisessa. Kuntien rahoituksen turvaaminen on mitä suurimmassa määrin kuntalaisten hyvinvoinnin edistämistä.

## **2. Voidaanko esityksellä kehittää pelastustoimen palvelujen saatavuutta, yhdenmukaisuutta ja vaikuttavuutta valtakunnallisesti, alueellisesti ja paikallisesti? Varmistaako esitys pelastustoimen pelastustoiminnan ja sosiaali- ja terveystoimen ensihoitopalvelujen synergiahyödyt? Jos ei, miten ehdotusta tulisi kehittää?**

Tavoite pelastustoimen ja ensihoidon integraatiosta ei ole yksiselitteinen. Tavoiteltavaa on saavuttaa hoitoketjujen näkökulmasta tarkoituksenmukainen ratkaisu, jossa riittävät lähipalvelut toteutuvat myös pienillä paikkakunnilla ja maakunnan reuna-alueilla. Esitetyssä mallissa tulee arvioitavaksi, miten integraatio toteutetaan pelastustoimen siirtyessä sote-maakuntaan.

## **3. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?**

Lakiesityksessä säädetään alueen asukkaiden oikeuksista osallistua ja vaikuttaa sote-maakunnan toimintaan. Sote-maakunnan ylimmän päätöksentekuelimen, sote-maakuntavaltuuston, valinta suorilla vaaleilla vahvistaa hallinnon kansanvaltaisia piirteitä. Äänioikeuden lisäksi asukkailla olisi äänestys-oikeus sote-maakunnan kansanäänestyksissä. Lisäksi asukkailla ja palvelujen käyttäjillä olisi myös oikeus osallistua ja vaikuttaa sote-maakunnan toimintaan tekemällä aloitteita. Maakunta voi lisäksi järjestää keskustelu- ja kuulemistilaisuuksia, asukasraateja sekä ottamalla asukkaita mukaan palvelujen suunnitteluun ja kehittämiseen. Maakuntahallituksen tulee lisäksi asettaa sote-maakunnan vaikuttamistoimielimet. Maakunnan tulee myös turvata eri väestö- ja sidosryhmien tiedonsaanti sen toiminnasta.

Edellä mainittujen asioiden toteutuessa demokratia toteutuisi periaatteessa riittävällä tavalla. Palveluiden kustannustehokkuus ei saa kuitenkaan johtaa sellaiseen keskittämiseen, josta seuraa palveluiden heikentyminen niiden ollessa etäämpänä. Demokratian toteutuminen edellyttää, että myös pienemmistä kunnista päästään osallistumaan maakunnan hallintoon yhdenvertaisina jäseninä suurempien kuntien kanssa.

Sote-maakuntavaltuuston valinta suorilla vaaleilla vahvistaisi hallinnon kansanvaltaisuutta. Todellisuudessa väestömäärältään suurehkon maakunnan reuna-alueella sijaitseva pieni kunta jää helposti vaille alueensa edustajaa ylimmässä päättävässä elimessä eli maakuntavaltuustossa. Tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta voidaan edistää esimerkiksi osallistamalla eri alueiden asukkaita asioiden valmisteluvaiheissa. Samoin eri väestö- ja ikäryhmien sekä järjestöjen näkemysten esiin tuominen tulee varmistaa.

## Kysymyksiä sote-maakuntalaista

**4. Muodostaako sote-maakuntalaki tarkoituksenmukaisen yleislain tulevien sote-maakuntien hallinnon ja talouden järjestämiselle?**

kyllä

**5. Sote-maakuntalain 6 §:ssä säädetään maakunnan mahdollisuudesta alueellaan ottaa hoitaakseen sen lakisääteisiä tehtäviä tukevia tehtäviä sekä harjoittaa vähäriskistä liiketoimintaa, joka tukee sen lakisääteisten tehtävien toteuttamista. Tukeeko ehdotettu sääntely maakunnan itsehallinnon toteuttamista?**

kyllä

**6. Sote-maakuntalain 5 luvussa säädetään sote-maakunnan asukkaiden osallistumisoikeuksista. Ovatko osallistumisoikeudet turvattu esityksessä riittävällä tavalla?**

kyllä pääosin [Kansalaisten vaikuttamiskanavat korostuvat, mutta vaikuttavuus on vaikeasti ennakoitavissa. ]

**7. Sote-maakuntalain 8 luvussa säädetään sote-maakuntien yhteistoiminnasta. Onko siitä esitetty säädettäväksi sote-maakuntien toiminnan ja yhteistyön näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?**

kyllä pääosin [Toiminnan ja yhteistyön tarkoituksenmukaisuus tulee todeksi lopulta vasta käytännössä.]

**8. Sote-maakunnan talouden ohjaus perustuu erityisesti sote-maakuntalakiin ja sote-maakuntien rahoituslakiin. Ohjaavatko sote-maakuntien rahoitusmalli ja sote-maakuntalain mukainen taloudenohjausmekanismi sote-maakuntien taloudenhoitoa tarkoituksenmukaisella tavalla?**

kyllä pääosin [Lakiluonnoskokonaisuus sisältää erittäin vahvan valvonnan. Sote-maakuntien tosiasiallinen itsemääräämisoikeus jää kyseenalaiseksi. ]

**9. Sote-maakuntalain 3 luvussa säädetään muun ohella sote-maakunnan lainanottovaltuudesta sekä investointien ohjauksesta koko julkisen talouden tasapainon huomioon ottavalla tavalla. Sote-maakunnille siirtyvien toimitilojen hallinnoinnista ei esitetä erikseen säädettäväksi. Turvaako ehdotettu investointien rahoitus- ja ohjausmalli tarpeellisten investointien toteuttamisen tarkoituksenmukaisella tavalla? Vastauksessa voi ottaa kantaa toimitilojen hallinnoinnin järjestämiseen paikallisella, alueellisella tai valtakunnallisella tasolla.**

ei pääosin [Lakiesitys ei määrittele, minkä suuruiset investoinnit tulee sisällyttää sekä ministeriöissä että yhteistoiminta-alueella hyväksyttävään investointisuunnitelmaan. Vaarana on, että rahoitusmalli tulee tosiasiallisesti rajoittamaan sote-maakuntien mahdollisuutta rakentaa, peruskorjata ja ylläpitää omistamiaan kiinteistöjä. Ohjaus- ja rahoitusmalli saattaa johtaa tilanteeseen, jossa sote-maakunnalle siirtyvä rakennuskanta muuttuu asteittain käyttötalouden menoiksi ja erilaisten leasing- ym. rahoitusmallien johdosta. Suuntaa käyttötalousmenojen kasvattamisesta ei voida pitää toivottavana. ]

**10. Maakuntalain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.**

15 §: Lainamäärän jakaminen konsernissa kymmenellä, on liian alhainen, mikäli luku kymmenen tarkoittaa lainojen keskimääräiseen laina-aikaa.

## **11. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntalaista.**

Ehdotuksen peruslähtökohtana on maakunnan ja kunnan tehtävien täydellinen eriyttäminen. Maakuntalaissa tulisi sallia mahdollisuus maakunnan ja kunnan sopiminen tehtävien järjestämistä vastuun siirtämisestä maakunnalta kunnalle ja päinvastoin.

Tarpeeton rajoittava sääntely jäykistää toimintaa, vähentää tehokkuutta ja heikentää alueiden ja kuntien poikkeavien olosuhteiden huomioinnin mahdollisuutta. Maakunnalla tulisi olla mahdollisuus arvioida omista lähtökohdistaan, onko tarkoituksenmukaista sopia tehtävien hoitamisesta kunnan kanssa.

Maakunnalla tulisi olla mahdollisuus ottaa kunnalta tehtävä hoitaakseen täyttä korvausta vastaan ja toisaalta mahdollisuus siirtää järjestämistä vastuuta harkitsemassaan laajuudessa kunnalle, mikäli kuin se on tarkoituksenmukaista ja mahdollista.

Lakiin tulee jättää mahdollisuus myös maakuntien rajat ylittävälle yhteistyölle.

## **Kysymyksiä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä**

### **12. Muodostaako sote-järjestämislaki tarkoituksenmukaisen yleislain julkisen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämiselle?**

kyllä pääosin [Sote-maakuntalaki ja Sote-järjestämislaki muodostavat yhdessä kokonaisuuden. Lakien sisällön ei tule mennä päällekkäin eikä ristiriitaista. ]

### **13. Turvaavatko sote-järjestämislain säännökset sosiaali- ja terveystalvelujen yhdenvertaisen saatavuuden?**

kyllä pääosin [Lainsäädännöstä riippumatta alueille syntyy palveluverkkoon ja palveluiden ominaisuuksiin liittyviä eroja. Syyt tähän ovat maantieteellisiä, kielellisiä, henkilöstön saatavuuteen tai alueen tulotasoon liittyviä. Lainsäädäntö ei yksin ratkaise yhdenvertaisuutta.]

### **14. Varmistaako laissa esitetty tehtävien määrittely kunnan ja maakunnan osalta väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toteutumisen? ”**

kyllä pääosin [Laki mahdollistaa, mutta ei varmista. Tarkennuksia tarvitaan mm. yhdyspinnassa olevien tehtävien vastuunjako. Esimerkiksi järjestöjen ja kolmannen sektorin tukemisessa. Kumpi taho myöntää esimerkiksi avustukset. ]

### **15. Turvaako 8 §:n sääntely sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä vastuun toteutumisen riittävällä ja tarkoituksenmukaisella tavalla?**

kyllä pääosin [Pykälä korostaa sote-maakunnan oman palvelutuotannon riittävyyttä kaikissa tilanteissa. ]

**16. Onko 12 §:n sääntely ostopalvelujen hankkimisesta ja 12 a §:n sääntely vuokratyövoiman käytöstä tarkoituksenmukainen ja toteutettavissa käytännössä?**

kyllä pääosin

**17. Ovatko 13 §:n mukaiset yksityistä palveluntuottajaa koskevat vaatimukset perusteltuja**

kyllä pääosin

**18. Onko 16 §:n sääntely yksityisen palveluntuottajan alihankinnasta tarkoituksenmukainen ja toteutettavissa käytännössä?**

kyllä pääosin [Lakiluonnos ei rajaa alihankinnan laajuutta. Riskinä on, että pääsopijakumppanit toteuttavat palvelun pääosin alihankkijoiden avulla erillään palvelukokonaisuudesta. ]

**19. Onko sote-maakuntien yhteistyöaluetta ja yhteistyösopimusta koskeva 33–36 §:n sääntely kokonaisuudessaan tarkoituksenmukainen?**

kyllä [Yhteistoiminta-alueen yhteistyösopimus laajenee kattavuudeltaan merkittävästi nykyisestä. ]

**20. Turvaako 37 §:n sääntely kaksikielisten sote-maakuntien yhteistyöstä osaltaan ruotsinkielisten palveluiden saatavuuden?**

ei kantaa

**21. Onko 49 §:n sääntely valmiuskeskuksesta tarkoituksenmukainen ja perusteltu?**

kyllä pääosin

**22. Minkä sote-maakunnan tehtäväksi tulisi säätää ruotsinkielisten palvelujen kehittämisen tukeminen (31 §) koko maassa?**

Tarkoituksenmukaisinta on antaa tehtävä sellaiselle maakunnalle, jossa on eniten ruotsinkielistä väestöä alueellaan ja jotka ovat jo lähtökohtaisesti joutuneet kehittämään kaksikielisiä palveluitaan.

**23. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.**

6§, 7 § ja 14 §. Kirjaus sote-maakuntien ja kuntien jaetusta ja yhteisestä vastuusta esimerkiksi alueen asukkaiden hyvinvoinnista palvelujen järjestäjänä sekä alueen taloudellisesta kestävydestä. Lakikirjaus perustuu velvoittavaan yhteistyöhön ja yhdessä laadittaviin tarkentaviin yhteistyösopimuksiin valtuustokausittain. Lakikirjaus jää vaillinaiseksi. Lisäys: vaatimus sitovasta sopimuksesta hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimenpiteistä kunnan ja sote-maakunnan kesken.

8 §: On tarpeen tarkentaa, mitä tarkoitetaan sote-maakunnan "riittävällä omalla palvelutuotannolla kaikissa tilanteissa".

16 §. Esityksen mukaan säädettäisiin, että yksityinen palveluntuottaja ei voisi hankkia kaikkea palvelutoimintaansa alihankkijalta. Lähtökohtaisesti sote-maakunnan tilaajana tulisi voida määritellä hankinnoissaan tältä osin tarkoituksenmukaisin toimintatapa.

24. Muut vapaamuotoiset huomiot sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaita.

-

## Kysymyksiä pelastustoimen järjestämislaita

25. Lain 8 §:ssä ehdotetaan säädettävän pelastustoimen järjestämisen valtakunnallisista tavoitteista. Säännöksessä luetellaan asiat, jotka valtakunnallisissa strategisissa tavoitteissa on määriteltävä. Luettelo ei ole tyhjentävä. Ovatko säännöksessä luetellut kohdat tarkoituksenmukaisia?

kyllä pääosin

26. Mikä pitäisi lisätä/mikä pitäisi poistaa?

-

27. Lain 13 §:ssä ehdotetaan säädettävän sote-maakunnan seuranta- ja arviointivelvollisuudesta. Lisäksi lain 16 §:ssä ehdotetaan säädettävän sote-maakunnan pelastustoimen omavalvonnasta. Onko sote-maakunnille ehdotettu seuranta-, arviointi- ja omavalvontakokonaisuus tarkoituksenmukainen?

kyllä pääosin [Sote-maakunnan tulee ennen arviointitietojen raportointia kuulla alueensa kuntia.]

28. Pelastustoimen järjestämislain 5 pykälässä säädetään tehtävien kokoaminen suurempiin kokonaisuuksiin, jos se on välttämätöntä palvelujen saatavuuden, yhdenmukaisuuden tai laadun turvaamiseksi taikka tehtävien vaativuuden tai niistä johtuvien suurten kustannusten perusteella. Ovatko säännöksessä esitetyt koottavat tehtävät perusteltuja?

kyllä pääosin [Yksittäistilanteita, kuten öljyntorjuntaa, ajatellen kokoaminen suurempiin yksiköihin on perustelua mm. tarvikekustannusten osalta. Samoin sellaisen erityisosaamisen, mitä ei tarvita päivittäistyöskentelyssä. Koottavia tehtäviä varten ennen sote-maakunnan kuulemista, tulee sote-maakunnan kuulla alueensa kuntia.]

29. Mitä kansainvälisessä pelastustoiminnassa hyödynnettäviä erityisresursseja (kalusto, muodostelmat) olisi tarkoituksenmukaista koota jonkun maakunnan/maakuntien hoidettavaksi?

-

30. Mitä kansainvälisen avunannon ja vastaanottamisen edellyttämiä toimintoja (hälyttäminen, varustaminen jne.) olisi tarkoituksenmukaista koota johonkin maakuntaan/maakuntiin ja jos kyllä, mihin maakuntaan/maakuntiin?

Maakuntien alueilla olevien pelastusopistojen erityisosaaminen tulee myös huomioida asioita tarkasteltaessa.

31. Pelastustoimen järjestämislain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

-

32. Muut vapaamuotoiset huomiot pelastustoimen järjestämislaita.

Nykyiseen pelastuslakiin tai kokonaisuudistuksessa uusittavaan pelastuslakiin ehdotettavat muutokset eivät sisälly nyt lausuttavana oleviin esityksiin, mikä tekee esitysten vaikutusarvioinnin muodostamisen pelastustoimea koskevista muutoksista vaikeaksi. Pelastustoimen järjestämistä koskevat ja muut toimialan lainsäädännön muutokset pelastuslakiin olisi hyvä toteuttaa samaan aikaan ja yhdessä muiden sote-maakuntia koskevien säädösehdotusten kanssa.

Pelastustoimen tehtävien kokoaminen suurempiin kokonaisuuksiin tulee toteuttaa aidon yhteistyön pohjalta. Tässä tulee kuulla maakunnan alueen kuntia.

## Kysymyksiä voimaanpanolaista

**33. Sote-maakuntien aluejaon pohjana on kuntaperusteinen maakuntajako, josta säädetään voimaanpanolain 5 §:ssä. Onko ehdotettu aluejako tarkoituksenmukainen sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen näkökulmasta?**

kyllä pääosin [Maakuntajako antaa luontaisen perustan sote-maakunnalle. Maakuntien reunalla olevien raja-alueiden kunnille uusi rakenne saattaa kuitenkin johtaa asukkaiden palvelusaatavuuden kannalta epätarkoituksenmukaiseen tilanteeseen. Jotta kuntalaisilla olisi mahdollisuus lakiluonnoksen mukaisessa mallissa saada sote-palvelut kokonaisuutena maantieteellisesti läheltä, tukeutumalla naapurikunnassa/sote-maakunnassa saatavana oleviin erityispalveluihin, edellyttää lakiluonnos lähtökohtaisesti kunnan esittämään maakuntajakolain mukaista siirtoa toiseen maakuntaan. ]

**34. Sote-maakuntarakennelain 3 §:n mukaan maakuntajako toimii nykyiseen tapaan myös muiden valtion aluejakojen perustana. Lisäksi maakuntajako toimii maakuntien liittojen toimialuejaon pohjana. Onko ehdotettu 5 §:n mukainen aluejako tarkoituksenmukainen muun aluehallinnon näkökulmasta?**

kyllä pääosin

**35. Lakiehdotuksessa Etelä-Savon ja Pohjois-Savon maakuntia ehdotetaan muutettavaksi siten, että Enonkoski, Rantasalmi, Savonlinna ja Sulkava siirtyisivät Etelä-Savosta Pohjois-Savo. Muutos vaikuttaa sekä sote-maakuntaan että valtion aluejakojen pohjana olevaan maakuntajakoon. Mihin maakuntaan näiden kuntien tulisi kuulua ja mitä vaikutuksia vaihtoehdoilla olisi lausunnonantajan toimintaa:**

-

**36. Lakiehdotuksessa Uudenmaan maakunnan alueella sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaisi neljä sote-maakuntaa (Itä-Uusimaan sote-maakunta, Keski-Uusimaan sote-maakunta, Länsi-Uusimaan sote-maakunta, Vantaa-Keravan sote-maakunta) sekä Helsingin kaupunki, joka ei kuuluisi mihinkään sote-maakuntaan. Muiden aluejakojen osalta Uudenmaan nykyinen maakunta olisi yksi kokonaisuus. Onko ehdotettu sääntely aluejakojen näkökulmasta tarkoituksenmukainen?**

ei kantaa

**37. Turvaako väliaikaisten toimielinten kokoonpano ja laissa säädetyt tehtävät uudistuksen toimeenpanon (7 - 8 §)?**

kyllä pääosin

**38. Voimaantulon 4 luvun mukaan sairaanhoitopiirien ja erityishuoltopiirien kuntayhtymät, sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tehtäviin liittyvä kuntien ja eräiden kuntayhtymien irtain omaisuus, lomapalkkavelka ja sopimukset siirtyvät sote-maakunnille. Kuntien toimitilat ja kiinteistöt jäävät kuntien omistukseen. Onko omaisuusjärjestelyjä koskeva ratkaisu hyväksyttävä?**

ei [Kunnille jää merkittävä taloudellinen riski ja rasite sote-kiinteistöistä, joista osa voi jäädä siirtymäkauden jälkeen pois sote-maakunnan vuokraamista tiloista. ]

**39. Voimaantulon 4 luvussa säädetään kuntien oikeudesta saada valtiolta korvaus uudistukseen liittyvien omaisuusjärjestelyjen aiheuttamista välittömistä kustannuksista sekä korvausmenettelystä. Korvaus kohdistuisi ensisijaisesti kunnille ja kuntayhtymille jääviin omaisuuseriin, esimerkiksi siirtymäajan jälkeen käytöstä poistuvien toimitilojen kustannuksiin. Onko kompensatiosääntely hyväksyttävä?**

ei [Kompensaation kohdistuminen vain välittömiin kustannuksiin ei ole riittävä. Kunnan on saatava korvaus kohteen käyvästä arvosta, ja vähintään tasearvosta, mikäli se on käypää arvoa suurempi. Menettelystä ei saa aiheutua kunnalle taloudelliseen tulokseen vaikuttavia eria eikä taseen alijäämää kasvattavia menetyksiä.]

**40. Voimaantulon 17 §:n mukaan kunnallisia sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen palveluja tuottavissa organisaatioissa työskentelevä henkilöstö siirtyisi maakuntien palvelukseen liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti. Lisäksi henkilöstö, joka muualla kunnan hallinnossa tai tukipalveluissa tekee pääasiallisesti sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä, siirtyisi maakuntien palvelukseen. Onko henkilöstön siirtymisestä esitetty säädettäväksi henkilöstön aseman näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?**

kyllä pääosin [Palkkojen harmonisoinnissa tulee huolehtia siitä, että harmonisointia ei edellytetä toteutettavaksi "parhaimpien etuuksien" mukaisesti. Harmonisointi on syytä toteuttaa mahdollisimman nopealla siirtymäajalla. ]

**41. Onko 28 §:n mukainen ulkoistamissopimusten mitättömyyttä koskeva sääntely perusteltu ja turvaako se osapuolten aseman riittävästi?**

kyllä [On perusteltua voida mitätöidä siirtyvät sopimukset, joita ei voida muuttaa lainmukaiseksi siirtymäkauden aikana. ]

**42. Turvaako Kärkullan toiminnan jakamista koskevat ehdotukset sen toiminnan jatkuvuuden sote-maakuntien toimintana?**

-

**43. Uudistus tulisi ehdotuksen mukaan voimaan vuoden 2023 alusta. Onko uudistus toteutettavissa uudistuksessa ehdotetussa aikataulussa?**

kyllä

**44. Voimaantulon pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.**

21 §: Sote-maakunta vuokraa kunnilta palveluissa tarvitsemansa tilat siirtymäajaksi 3 +1 vuodeksi. Sote-maakunnan ja kunnan välisen toimitilojen vuokrasopimuksessa sovitaan vuokra. Voimaantulon luonnoksessa todetaan, että vuokran on katettava vuokrasopimuksen kohteena



olevaan toimitilaan liittyvät kohtuulliset pääoma- ja ylläpitokustannukset. Vuokran määräytymiseen saisi olla tarkempia kriteerejä/määräyksiä valtioneuvoston asetuksella.

Kunnille jää merkittäviä riskejä kiinteistöistä, joita sote-maakunta ei siirtymäajan 3+ 1 v jälkeen mahdollisesti enää vuokraa. Kuntien vaikea taloustilanne ei tule helpottumaan vuoteen 2023 mennessä. Riskien realisoituessa niistä aiheutuvat kustannuskorvaukset ovat liian tiukat.

Voimaanpanolakiin tulisi sisällyttää mahdollisuus sote-maakunnalle ostaa kunnalta tarvitsemansa tilat tai kunnille tulisi taata riittävä rahoitus sote-kiinteistöjen peruskorjauksiin ennen vuotta 2023.

#### **45. Muut vapaamuotoiset huomiot voimaanpanolaista.**

-

### **Kysymyksiä maakuntien rahoituslaista**

**46. Valtio rahoittaa pääosin perustettavien sote-maakuntien toiminnan, eli vastuu sosiaali- ja terveyspalveluiden ja pelastustoimen rahoittamisesta osoitetaan valtiolle. Onko ratkaisu uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?**

kyllä [Valtion rahoitus on oikea ratkaisu. Riittääkö rahoitus kattamaan järjestämisvastuun? ]

**47. Valtion rahoituksen taso kullekin varainhoitovuodelle perustuu lähtökohtaisesti sote-maakuntien edellisen vuoden laskennallisiin kustannuksiin. Valtion rahoituksen tasoa korotetaan vuosittain arvioidun palvelutarpeen muutoksen (7§), kustannustason (hintojen) (8 §), tehtävämuutosten (9 §) sekä toteutuneiden kustannusten perusteella (10 §). Palvelutarpeen muutoksen osalta esitykseen sisältyy valtion rahoituksen kasvua osittain hillitsevä tekijä siten, että arvioidusta tarpeen muutoksesta huomioidaan 80 %:n osuus kolmannelta vuodelta lähtien (36 §). Lisäksi sote-maakunnalla on oikeus lisärahoitukseen, edellyttäen, että lain 11 §:ssä tarkoitettut edellytykset täyttyvät. Onko sote-maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä?**

kyllä pääosin [Suurin riski sisältyy palvelutarpeen kasvusta aiheutuvan kustannuskasvun korvaamiseen valtion rahoituksella vain 80 % osuudella. Loppuosa 20 % tunnistetusta kustannuskasvusta jää katettavaksi muulla toiminnan tehostamisen, tuottavuuden parantamisen tai palvelurakente- ja palveluverkkomuotoilun kautta. Palveluntarve kasvaa arviolta vuosittain. Näin ollen lähtökohtaisesti tiukan rahoitusraamin tilanteessa sote-maakunnalla on riski ajautua nopeasti rahoitusongelmiin. Menettely pakottaa sote-maakuntaa lisäämään toiminnan tuottavuutta vuosittain. Silti menettely sisältää kuitenkin oleellisen riskin rahoituksen riittävyydelle ja lakisääteisten palveluiden ja tehtävien järjestämisvastuun toteuttamiselle. ]

**48. Ovatko sote-maakuntien valtion rahoituksen *sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien* rahoituksen määräytymistekijät (luku 3) ja niiden painokertoimet perusteltuja?**

kyllä pääosin

**49. Ovatko sote-maakuntien valtion rahoituksen *pelastustoimen tehtävien* rahoituksen määräytymistekijät (luku 4) ja niiden painokertoimet perusteltuja?**

kyllä

**a) Onko maakuntien rahoitukselle vuosille 2023–2029 esitetty siirtymäaika riittävä?**

kyllä

**b) Onko toistaiseksi pysyvä enimmäismuutostasaus kannatettava?**

kyllä pääosin

**51. Valtion rahoitus maksetaan sote-maakunnalle kuukausittain viimeistään kuukauden ensimmäisenä päivänä. Varainhoitovuoden tammikuussa ja kesäkuussa maksetaan molempina 2/12 koko vuoden rahoituksesta ja muina kuukausina jäljelle jäävä rahoitus yhtä suurina erinä (25 §). Sen lisäksi vuoden 2023 rahoituksen tammikuun maksuerästä puolet maksetaan sote-maakunnalle vuoden 2022 joulukuun 1 päivänä (37 §). Onko rahoituksen maksatuksen aikataulu maksuvalmiuden ja kassan hallinnan kannalta tarkoituksenmukainen?**

ei kantaa [Asia koskee sote-maakunnan kassanhallintaa.]

**52. Maakuntien rahoituslain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.**

7 §: Lakiehdotuksen mukaan palvelutarpeen kasvu otettaisiin huomioon siihen määrään asti, että kustannusten vuosittainen nousu vastaa 80 prosenttia arvioidusta palvelutarpeiden kasvusta (7 §). Tavoitteena on, että maakunnilla olisi kannuste kustannusten kasvun hillintään. Vuosina 2023 - 2024 arvioitu palvelutarve otettaisiin kuitenkin huomioon kokonaisuudessaan (36 §). Lakiesityksen mukaan rahoituksen taso tarkistettaisiin vuosittain jälkikäteen vastaamaan toteutuneita tilinpäätöstietoja (10 §).

Takautuva rahoituksen tarkistaminen kuitenkin tehtäisiin koko maan tasolla, joten rahoitusmalli ei ole yksittäisen maakunnan kannalta kustannusperusteinen (10 §) vaan rahoitus kohdentuu maakunnille rahoituslain määräytymistekijöiden mukaisesti laskennallisena rahoituksena.

Lähtökohtaisesti tehostamiseen kannustavat rahoituslain elementit ovat kannatettavia. On myös myönteistä, että kustannusten kompensatio tehdään tilinpäätösten valmistuttua. Kuitenkin takautuva, koko maan tasolla tasattava laskennallinen rahoitusmalli ei arvion mukaan ole Pohjois-Pohjanmaalle suotuisa liittyen mm. nuoreen, mutta nopeasti ikääntyvään, tarvetekijöiltään korkeaan väestörakenteeseen.

Kuntien verorahoitus muodostuu myös uudistuksen jälkeen kunnallis- ja kiinteistöverotuloista, osuudesta yhteisöveron tuottoon ja laskennallisista valtionosuuksista. Uudistus muuttaa useassa kunnassa verotulojen ja valtionosuuksien suhdetta. Uudistuksessa kuntien suhteellinen velkaantuneisuus lisääntyy. Tällä voi olla vaikutusta kuntien investointien rahoitukseen ja investointikyvyn turvaamiseen.

Akuutit muutokset, esimerkiksi koronaepidemian vaikutuksia kuntatalouteen, tulee huomioida lakiluonnoksessa. Nopeasti heikentynyt kuntatalous vaikuttaa uudistuksen laskelmiin. Kuntatalouden muuttunut tilanne vaikuttaa erityisesti vuosiin 2020-2022, joiden kustannus- ja tulotietoja käytetään uudistuksen laskelmien pohjana. Koska korona-epidemia vaikuttaa kuntien tuloihin erityisesti

ainakin vuonna 2020 ja menoihin ainakin vielä vuosina 2021 ja 2022, uudistuksen pysyväksi osaksi kuntien valtionosuuteen jääviä siirto- ja tasausmekanismeja ei voi perustaa näiden vuosien tietoihin. Lakiluonnoksessa esitetyt laskentavuositiedot syytä muuttaa tai siirto- ja tasausmekanismien laskennassa käytettävistä tiedoista tulee erottaa korona-epidemian vaikutus sekä tulo- että menopuolelta.

Uudistuksella ei saa olla negatiivista vaikutusta kunnan talouden tasapainoon. Uudistuksen lähtökohdaksi ja tavoitteena on linjattu, että kuntien talouteen kohdistuvat muutokset nykytilaan verrattuna ovat mahdollisimman pienet. Tämä on todettu myös lakiluonnoksessa. Kuntien heikentyneen taloudellisen tilanteen ja korona-epidemian talousvaikutusten takia kunnat ovat nyt erilaisessa tilanteessa kuin sote-uudistuksen valmistelun alkaessa. Lakiluonnoksen enimmäismuutos on liian suuri muutos ottaen huomioon kuntien tämän hetken taloudellisen tilanteen.

Kuntatalouteen kohdistuvia päätöksiä tehdään osin vajain tiedoin. Lakien hyväksymishetkellä ei voida arvioida uudistuksen lopullista vaikutusta yksittäiseen kuntaan ja kuntalaisiin. Heti uudistuksen voimaantulon jälkeen on oltava valmius tehdä tarvittavat korjausliikkeet kuntien rahoitusjärjestelmään.

### **53. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntien rahoituslaista.**

Valtion ohjaus maakuntien investointeihin liittyen on vahvaa. Rahoitusmallin ongelmaksi voi muodostua maakuntien mahdollisuudet varautua tulevien investointien rahoitustarpeeseen (korjausvelka ja uudet investoinnit). Tarvitaan tarkempaa määrittelyä siitä, miten turvataan rahoituksen riittävyys niissä maakunnissa, joissa on tiedossa mittavia kiinteistöinvestointeja, kuten esimerkiksi Pohjois-Pohjanmaalle rakennettava Tulevaisuuden sairaala. Myös tässä tulee haasteeksi malli rahoituksen takautuvasta oikaisusta koko maan tasolla.

## **Kuntien rahoitusta koskeva lainsäädäntö**

### **54. Ovatko valtionosuusjärjestelmään esitetyt, sote-uudistuksesta aiheutuvien merkittävien kuntakohtaisten muutosten lieventämiseksi esitetyt tasausjärjestelyt hyväksyttäviä ja riittäviä (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 29 ja 30 §)?**

ei pääosin [Kuntien valtionosuuskerroin ”Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lisäosa” on haasteellinen. Tämä tehtävä on huomioitu sekä kunnan että sote-maakunnan rahoituspohjassa perustellusti. Tehtävän hoitaminen ja siinä onnistuminen edellyttävät molemmilta osapuolilta yhteistyötä. Onnistuminen on puolestaan riippuvainen pitkälti yhteistyön onnistumisesta. Lakiluonnos ei sisällä tietoa siitä, miten onnistumista ja sitä kautta rahoituksen suuruutta mitataan (mittari). Mittarin laatiminen ja objektiivinen mittaustulos on haasteellinen määrittellä. Lisähaasteen tuo maakuntien ja kuntien toisistaan poikkeavat olosuhdetekijät. ]

### **55. Ovatko valtionosuuskriteerit sekä niiden painotukset yleisesti ottaen perusteltuja (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta, luku 2 sekä luonnos valtioneuvoston asetukseksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta)?**

kyllä pääosin

**56. Kuntien rahoitusta koskevan lainsäädännön pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.**

-

**57. Muut vapaamuotoiset huomiot kuntien rahoitusta koskevasta lainsäädännöstä.**

Uudistuksessa sote-maakunnat aloittavat toimintansa kunnista siirtyviä kustannuksia vastaavilla tuloilla. Tämä johtaa tilanteeseen, jossa kaikki uudistuksesta aiheutuvat talouden muutosvaikutukset kohdistuvat kuntiin ja kuntatalous toimii näiden muutosvaikutusten tasaajana.

Uudistus muuttaa kaikkien kuntien verotuloja ja valtionosuutta. Lisäksi uudistus voi aiheuttaa suuriakin muutoksia kunnan verorahoituksen rakenteeseen eli verotulojen ja valtionosuuksien suhteeseen. Myös kunnan talouden tasapaino voi muuttua.

Suuria muutoksia esitetään lievennettävän viidellä valtionosuusjärjestelmään sisällytettävällä tasausmekanismilla. Viisiosainen tasausmekanismien kokonaisuus jää pysyväksi osaksi uuden kunnan valtionosuutta. Kuntien – erityisesti pienten kuntien - elinvoima tulee turvata myös uudistuksen jälkeen.

## Verolainsäädäntö

**58. Pidätkö maakuntien rahoituksen keräämiseksi esitettyjä verojärjestelmän muutoksia hyväksyttävänä?**

kyllä pääosin [Kunnille on jätävä muutoksen jälkeenkin todellinen mahdollisuus palvelujen tuottamiseen kuntalaisille.]

**59. Verolainsäädännön pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.**

Arvonlisäverolaki 130 §: perusteluissa on sanottu, että ”Kuntien olisi yhteisesti suoritettava valtiolle takaisin saamansa palautukset. Palautuksen takaisinperintämenettelystä säädettäisiin erillisellä lailla.” Lakipaketissa ei kuitenkaan ole esitystä tästä erillisestä laista. Takaisinperinnän tavasta on sovittu vuonna 2001 (HE 130/2001) eikä nyt esitetyt muutokset anna aihetta muuttaa takaisinperintäjärjestelmää. Koska viittauksen mukaista lakiesitystä ei sisälly lakipakettiin, niin myös viittaus sellaiseen on syytä poistaa perusteluista.

**60. Vapaamuotoiset huomiot verolainsäädännöstä.**

-

## Maakuntien ja kuntien henkilöstöä koskeva lainsäädäntö

**61. Kunnallista henkilöstöä koskevan lainsäädännön soveltamisalaa ehdotetaan muutettavaksi koskemaan myös maakuntien henkilöstöä. Maakuntien työnantajaedunvalvontaa hoitaisi uudella lailla**

**säädettävä Kunta- ja maakuntatyönantajat KT. Onko henkilöstön asemasta ja työnantajaedunvalvonnasta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?**

kyllä pääosin

**62. Onko eläkkeiden rahoittamisesta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?**

kyllä pääosin

**63. Vapaamuotoiset huomiot henkilöstön asemasta ja/tai työnantajaedunvalvonnasta sekä eläkkeistä.**

Sote-maakuntaan siirtyvän henkilöstön palkkaharmonisoinnin aikataulusta ja mahdollisesta rahoituksesta on sovittava etukäteen.

## Uusimaa-laki

**64. Turvaako Uudenmaan erillislaki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen alueella yhdenvertaisesti muuhun maahan verrattuna?**

ei kantaa

**65. Turvaavatko HUSin lakisääteisiä tehtäviä koskevat säännökset erikoissairaanhoidon järjestämisen sekä yliopistollisen sairaalan tutkimus-, kehittämis- ja opetustehtävät (5 §)?**

ei kantaa

**66. Onko terveydenhuollon järjestämisvastuun jakautumisesta Uudellamaalla esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti (Uudenmaan sote-maakuntien ja Helsingin kaupungin ensisijainen järjestämisvastuu, HUSin lakisääteiset tehtävät ja HUS-järjestämissopimus; 4, 5 ja 10 §)?**

ei kantaa

**67. Ovatko Helsingin kaupungin talouden eriyttämistä koskevat säännökset tarkoituksenmukaisia ja riittäviä turvaamaan toiminnan vertailtavuuden muuhun maahan nähden (5 luku)?**

ei kantaa

**68. Uusimaa-lain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.**

-

**69. Vapaamuotoiset huomiot Uudenmaan erillislaista?**

-

## Yleishallintoa koskevat lait

**70. Yleishallintoa koskevien lakien pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.**

-

## 71. Vapaamuotoiset huomiot yleishallintoa koskevasta lainsäädännöstä.

-

## Kysymyksiä sote-maakuntarakennelaista

**72. Sote-maakuntarakennelaissa säädetään maakuntajaosta, joka toimii myös sote-maakuntien alueiden pohjana. Lisäksi laissa säädetään sote-maakuntien muuttamisesta, joka johtaa myös vastaavalla alueella maakuntajaon muutokseen. Onko esitetty sote-maakuntien ja niiden pohjana olevan maakuntajaon suhde sekä jaon muutosprosessi kriteereinään selkeä ja tarkoituksenmukainen ottaen huomioon maakuntajaon merkityksen muille aluejaoille?**

ei pääosin [Sote-maakunnan sitominen maakuntajakoon on lähtökohtaisesti perusteltu. Yksittäisten kuntien kohdalla, maakuntien raja-alueilla, lakiluonnos johtaa kuitenkin ilman erityisratkaisuja tilanteeseen, joka pakottaa kunnan harkitsemaan myös maakuntasitoutuneisuutta. Esimerkiksi Keski-Pohjanmaan maakunnassa nykyisin toimiva Soite-sotekuntayhtymä ja siihen kuuluva sairaanhoitopiiri on omaa maakuntajakolain mukaista maakuntaansa laajempi kuntayhtymä. Pohjois-Pohjanmaan maakuntaan kuuluva Reisjärvi on kuntayhtymän osajäsenkunta (esh ja ensihoito) ja Pohjanmaan maakuntaan kuuluva Kruunupyyn kunta on Keski-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin jäsenkunta. Esimerkiksi Kruunupyyn kunnalla on luontainen asiointi- ja työssäkäyntisuunta naapurikaupunki-Kokkolaan, jossa sijaitsee mm Soiten eli tulevan Keski-Pohjanmaan sote-maakunnan erikoissairaanhoidon palvelut. Nykyinen lainsäädäntömalli ei sisällä riittäviä säännöksiä siitä, miten kuntalaisten kokonaispalvelut voitaisiin järjestää ja tuottaa maakuntajaon näkökulmasta toisesta sote-maakunnasta. Sote-maakuntien yhteistyösopimus ei esitettyssä muodossaan sisällä riittäviä säännöksiä esim. maakuntien välisestä kustannustenjaosta laajassa ja kokonaisvaltaisessa palveluiden tuottamisvastuun siirrossa sote-maakuntien yhteistyösopimuksella. Terveydenhuoltolain § 47 mahdollistaa edelleen kiireettömän hoidon hoitopaikan valinnan, mutta tämä valinnanvapaus ei riittävällä tavalla ratkaise kokonaisvaltaisen sosiaali- ja terveydenhuollon hoitovastuun toteutumista. ]

**73. Pidätkö esitettyjä edellytyksiä sote-maakuntien muuttamiseksi tarkoituksenmukaisena sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen näkökulmasta? (erityisesti sote-maakuntarakennelain 2, 5 ja 10 §:t)**

kyllä pääosin [Sote-maakunnalle ja yksittäiselle kunnalle mahdollistettu oikeus saada vireille itseään koskeva maakunnan muutosta koskeva asia vastaa sen itsemääräämisoikeutta. ]

**74. Sote-maakuntarakennelain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.**

-

**75. Muut vapaamuotoiset huomiot sote-maakuntarakennelaista.**

-

## Maakuntien ohjaus

**76. Valtion ohjausta sekä sosiaali- ja terveydenhuollon että pelastustoimen järjestämisessä vahvistettaisiin. Onko tämä uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta perusteltua?**

kyllä pääosin [Ohjauksen lisääminen kansalaisten saamien palveluiden yhdenvertaisuuden varmistamiseksi on lähtökohtaisesti tarpeen. Esitetty lakikokonaisuus on kuitenkin perusluonteeltaan nyt vahvasti valvontapainotteinen. ]

**77. Ministeriöt ja maakunta kävisivät vuotuiset neuvottelut, joissa tarkasteltaisiin maakunnan toimintaa ja taloutta toteumatietojen ja ennusteiden näkökulmasta. Lisäksi erilliset ohjausneuvottelut käytäisiin vuosittain yhteistyöaluekohtaisesti. Onko neuvottelujen tavoite ja käsiteltävä asiakokonaisuus tarkoituksenmukainen?**

ei kantaa

**78. Maakuntien ja valtioneuvoston välille suunnitellaan ministeriöiden ja järjestämisvastuussa olevien tahojen vuorovaikutukseen perustuvaa aktiivista ohjausta, joka perustuisi avoimeen näkemysten ja tietojen vaihtoon sekä järjestäjien toiminnan ja talouden jatkuvaluonteiseen arviointiin. Onko ohjausmalli uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta perusteltu?**

kyllä pääosin

## Uudistuksen vaikutukset

**79. Vaikutusten arvioinnissa on kuvattu ehdotuksen keskeiset vaikutukset. Miltä osin vaikutusten arviointia olisi korjattava, tarkennettava tai täydennettävä?**

Vaikutusten arviointi on esitetty laajasti eri näkökulmien kautta. Ongelma ei niinkään ole näkökulmien puute vaan vaikutusten arvioinnin vaikeus. Kyseessä on erittäin laaja muutos, jonka ennakoiminen ei ole mahdollista suoraan tämän lainsäädännön pykälämuutosten kautta.

Laajasta vaikutuksen arvioinnista huolimatta kaikkia, myös välillisiä ja yhteiskunnallisesti ennakoimattomia vaikutuksia, ei voida kattavasti tässä vaiheessa nähdä. Sote-maakunta tuottaa uuden organisaatorakenteen kunnan ja valtion sekä maakunnan rinnalle, mikä tulee vaikuttamaan erityisesti kuntien ja maakuntien asemaan ja identiteettiin.

**80. Onko uudistuksen muutuskustannukset tunnistettu ja arvioitu asianmukaisesti?**

kyllä pääosin [Kohteet on tunnistettu ja näitä arvioitu, mutta muutoksen kokonaiskustannuksia on ennalta lähes mahdoton arvioida. Muutuskustannukset vaihtelevat myös alueittain paljon. Oleellista on huomioida yhdenvertaisuus muutuskustannusten korvaamisperusteissa niin, että myös ne alueet, jotka ovat jo osin maksaneet kuntayhtymien kokoamisen yhteydessä omilla varoillaan muutuskustannuksia, saavat samassa suhteessa tästä kompensaaion. ]

**81. Uudistuksesta aiheutuvia ICT:n ja tiedonhallinnan muutuskustannuksia on arvioitu hallituksen esityksen vaikutusarvioinneissa edellisen vaalikauden maakunta- ja sote-valmistelussa tunnistettujen kustannusarvioiden perusteella. Millaisia tarkennuksia ja täydennyksiä nyt esitettyihin arvioihin tulisi tehdä?**

Esitetyt arviot tulisi tarkistaa yhdessä uudistuksen valmistelusta vastaavien kuntatoimijoiden kanssa, joilla ainoastaan on käsitys kunkin alueen lähtötilanteesta sekä uudistuksen edellyttämien

muutosten aiheuttamista kustannuksista. Osa ko. muutuskustannuksista on kertaluonteisia ja osa pitkävaikutteisia. Kompensaatiot tulee määritellä selkeästi.

**82. Näkemyksenne muista mahdollisista ICT- ja digiasioihin liittyvistä vaikutuksista ehdotetussa palvelurakenteessa?**

-

**a) vuosina 2021-2022?**

-

**b) vuosina 2023-2024?**

-

**c) vuodesta 2025 alkaen?**

-

**a) vuosina 2021-2022?**

Mahdolliset sopimusten irtisanomismenettelyt. Korvausvaatimusten neuvottelut ja mahdolliset maksut.

**b) vuosina 2023-2024?**

Mahdolliset sopimusten irtisanomismenettelyt. Korvausvaatimusten neuvottelut ja mahdolliset maksut.

**c) vuodesta 2025 alkaen?**

-

**85. a) Tulisiko arvionne mukaan sote-maakunnille siirtyviä hankintasopimuksia mitätöitymään järjestämisvastuuta ja ostopalveluja koskevan sääntelyn nojalla?**

kyllä

**b) jos kyllä, mikä olisi mitätöityvien sopimusten euromääräinen arvo?**

Arviota ei ole.

**c) liittyisikö arvionne mukaan mitätöityviin sopimuksiin yksityisille palveluntuottajille hyödyttömiksi jääviä investointeja, mitä nämä välittömät hyödyttömäksi jäävät investoinnit olisivat ja kuinka suurista menetyksistä olisi kyse?**

Arviota ei ole.

**Uudistuksen toimeenpanon tuki**

**86. Mihin aiheisiin liittyvää valtakunnallista tukea katsotte tarvitsevanne sote- ja maakuntauudistuksen alueelliseen toteutukseen?**

palvelutarpeen arviointi



## **muuta, mitä?**

Kaikkiin esitettyihin kohteisiin.

## **Muut kysymykset**

### **87. Mahdolliset ehdotukset käsitteen ”sote-maakunta” korvaamiseksi jollain muulla käsitteellä.**

-

### **88. Ehdotus sote-maakuntanne nimeksi.**

Pohjois-Pohjanmaan sote-maakunta

### **89. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.**

-

### **90. Muut yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.**

-

Silvast Marjut  
Reisjärven kunta - Kunnanhallitus 21.9.2020 § 155